

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ เราก็เป็นเด็กมาก่อนทั้งนั้น แต่เราคิดได้หรือไม่ได้ละ? ถ้าเราคิดได้ นี่มันเดือนสติ เวลาฟังธรรมๆ นะบางคนรำคาญมาก ฟังธรรมแล้วก็นิพพานๆ ไม่ต้องนิพพาน หรอกหลวงพอ เอาแค่สวรรค์ก็พอ เอาแค่ร่ำแค่รวยก็พอ แล้วตอนนี้ไปทำบุญ เห็นไหม ใครๆ ก็บอกให้รวยๆ ถ้าให้รวยๆ ไปหาโบรกเกอร์ก็ได้ โบรกเกอร์มันพาซื้อหุ้นมันก็รวย คนรวยคนจน มันทุกข์เหมือนกันแหละ คนรวยก็ทุกข์แบบคนรวย คนจนก็ทุกข์แบบคนจน เราบอกทำให้รวยๆ

ฉะนั้น สิ่งที่รวยมันรวยมาด้วยสิ่งใดละ? ให้รวยๆ แล้วบอกว่าเวลาฟังเทศน์ก็ฟังเทศน์ แบบว่าให้ร่ำให้รวย ให้ทำประสบความสำเร็จ ความประสบความสำเร็จมันก็เกิดความสุขอย่างหนึ่ง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระอานนท์

“อานนท์ เธอบอกเขานะอย่าบูชาด้วยอามิสบูชาเลย ให้ปฏิบัติบูชาเถิด”

เพราะการปฏิบัติบูชาเนี่ยมันทำให้มันคง ทำให้รู้จริง ถ้าทำให้รู้จริง มันจะรวยหรือไม่ รวยจิตใจอันนั้นมันมีคุณค่ามาก ดูพระชฎงค์นะ พระใหม่ๆ ออกชฎงค์มันจำเป็นไปหมดแหละ มันก็จะเอาสิ่งใดใส่ในถุงบาตรไปหมดเลย มันจะหอบเป็นบ้าหอบฟางไปเลย แต่พอชฎงค์รอบ แรก รอบสอง รอบสามนะ มันจะไม่เอาอะไรไปแล้ว มันเอาแต่ความจำเป็นไปเพราะมันหนัก แบกบริวารไปแล้วเดินไปลุยป่าลุยดงไปนะ เพื่อความสงบสงัดใช่ไหม? แต่เวลาเราออกไปที่แรก เราไม่เคยไปใช่ไหม? อะไรก็มีความจำเป็นไปหมด ทั้งสบู่ ทั้งเทียน ทั้งถ่านไฟฉาย มันจะไปเปิด ชูปเปอร์มาร์เก็ตในป่า นี่ด้วยความคิดของใจใจ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีบอกให้ร่ำให้รวย ให้ร่ำให้รวย มันคิดของมันไปนะ รวยขึ้นมาแล้ว สุขหรือทุกข์ ถ้ามันเป็นความสุขเป็นความดีงามนะ มันรวยขึ้นนะมันก็เป็นมัจฉิมาปฏิปทา มัน เป็นความสมควรเป็นความจริงของมัน อันนี้ก็ต้องดีงาม คนจะร่ำจะรวยบอกไม่อยากจะรวย อยากจะจนมันก็เป็นไปไม่ได้ เวลาคนมีอำนาจวาสนานะ สิ่งที่เราทำสิ่งใดมันประสบความสำเร็จ

ไปทั้งนั้นแหละ เราจะปฏิเสธไม่ได้หรอก ถ้าเราทำสิ่งใดแล้วมันประสบความสำเร็จมันก็คือประสบความสำเร็จ เพราะ เพราะอำนาจวาสนาของคนสร้างมาไม่เหมือนกัน แต่เวลาเราทำสิ่งใดประสบความสำเร็จอันนี้จะเป็นกิเลสนะ เราต้องเป็นคนทุกซ์คนจนเราถึงจะมีคุณธรรม เป็นอย่างนั้นหรือ? มันไม่ใช่ มันไม่ใช่หรอก

สิ่งที่เป็นคุณธรรมในหัวใจนะ คุณติเวลาในสมัยพุทธกาล เห็นไหม พระสิวดี นี่เวลาไปไหนร่ำรวยรองจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระบางองค์ไปไหนนะจี้ทุกซ์จี้ยากทั้งนั้นแหละ อย่างนั้นเพราะอะไรล่ะ? เพราะเขาทำของเขามาทั้งนั้นแหละ ถ้าเขาทำสิ่งใดของเขามาดีกรรมมันให้ผล ถ้ากรรมให้ผลนะใครเป็นคนทำล่ะ? การกระทำที่เราทำของเราเอง ถ้าเราทำของเราเอง ฉะนั้น เวลาฟังเทศน์ เทศน์ถึงที่สุดมันถึงที่สุด กับเทศน์ครึ่งๆ กลางๆ ทุกคนเข้าใจกันเอง เข้าใจกันเองว่าถ้าร่ำถ้ารวยแล้วมันจะมีความสุข

ความสุขมันไม่ได้อยู่ที่ตัวเลข พวกนี้ถ้าไม่เข้าใจเรื่องบุญนะ เวลาพูดบอกว่าใครทำบุญแล้วรวย ทำบุญแล้วรวย มันเป็นเรื่องของโลกๆ นะ โบรมกเกอร์ก็ทำให้เอ็งรวยได้ ถ้าเขาทำให้เอ็งรวยได้ เอ็งไปทำอย่างนั้นเอ็งรวยขึ้นมาแล้วทุกซ์ใหม่ล่ะ? มันก็ทุกซ์ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าพูดถึงเวลาจิตใจนะ บุญกุศลหมายถึงว่าสิ่งที่ว่าในใจของเรามันไม่มีสิ่งใดเป็นความรกรุงรังในใจ คิดสิ่งใดก็ปลอดโปร่ง จะทำสิ่งใดก็สมความปรารถนา สิ่งที่เรารักเราคุยกันรู้เรื่องในในครอบครัวยิ้มแย้มแจ่มใสในครอบครัวนั้น ในครอบครัวไหนเวลาเราทำสิ่งใดเข้าใจกัน นั้นแหละบุญ

บุญ เห็นไหม เราทำสิ่งใดไม่มีใครขัดแย้ง ไม่มีสิ่งต่างๆ สิ่งนี้หาได้ยากมาก แต่เวลาเราไปคิดถึงว่าสิ่งที่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย สิ่งนั้นเป็นบุญๆ ของเรา คิดกันไปเองไป พอคิดกันไปเองก็เหมือนคนไม่รู้ใจ พอคิดไม่รู้จักสิ่งใดมันก็ผิดพลาดไปตลอด แต่ถ้าถึงที่สุดนะเราเสียสละของเราเอง เห็นไหม เราเสียสละอารมณ์ความขุ่นมัวในใจ เวลาใจมันขุ่นมัว ใจมันเคียดแค้น ใจมันบีบคั้นทำไมไม่เสียสละ?

ถ้าเราจะเสียสละเราก็ฝึกหัดมาตั้งแต่ปัจจุบันนี้ เราเสียสละของเรานี้เสียสละทาน เสียสละเพื่อให้ใจมันเปิดกว้าง ให้มันมีเหตุมีผล ทำไมต้องเสียสละล่ะ? โอ๊ย! หามาเกือบเป็นเกือบตายเลยทำไมเราต้องเสียสละล่ะ? อ้าว! เสียสละให้ชีวิต สิ่งที่เราเสียสละไปมันเป็นการดำรงชีวิตนะ นี่อาหาร ๔ กวพิงการอาหาร ผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร นี่ผัสสาหาร อาหาร ๔ ในวิภูษะ

ในเมื่อสิ่งนี้เป็นอาหาร ๔ อาหารคือเครื่องดำรงชีวิต เกิดในภพโคชาติใด มีอาหารสิ่งใด การดำรงชีวิต แล้วเราเสียสละสิ่งนี้เพื่อชีวิต เราจะได้บุญไหม? สิ่งที่ได้บุญนะ แต่กิเลสมันบอกว่า อ้าว! ของเรา ไม่ใช่ ของเราเราต้องดำรงชีวิตของเราเอง เราก็ทุกข์ยากขนาดนี้แล้ว นี่เราทุกข์ยากขนาดนี้ แล้วเราหามาเป็นความทุกข์ความยากของเรา เราจะสละไปทำไม? นี่ก็หามาให้มันน่า ให้มันหมักหมมในใจใจ หามาให้มันเครียดใจ หาเงินมาแล้วก็มาเป็นเจ้านายไป มาคอยรักษามันนะ วันๆ วิดกคิดถึงมันไป นี่มันจะเสื่อมค่าไปเมื่อไหร่? มันจะเพิ่มก็เปอร์เซ็นต์ โอ๊ย! หัวแทบแตก

นี่หามาแล้ว หามาเป็นเจ้านายไป แต่ถ้าหามามันเป็นประโยชน์กับเรานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่าหาเงินมาได้บาทหนึ่ง เราใช้ลงทุนเพื่อการดำรงชีวิตของเราสสิ่งหนึ่ง เราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่เราสสิ่งหนึ่ง นี่เราก็บไว้เพื่อเจ็บไข้ได้ป่วยอีกสสิ่งหนึ่ง อีกสสิ่งหนึ่งส่งคืนไว้ส่งคืนไว้ไง ส่งคืนไว้คือทำบุญกุศล ส่งคืนไว้ ถ้าส่งคืนไว้คือส่งไว้ในหัวใจใจ ถ้าใจมันเสียสละใครเป็นคนเสียสละ?

นี่วัตถุสิ่งของมันมาได้ไหม? จิตใจเป็นผู้เสียสละ ภวาสวะ ภพ นี่จิตที่เวียนตายเวียนเกิด ส่งมันไว้ ส่งบุญกุศลไว้กับภวาสวะ กับภพ กับชาติ กับหัวใจของเรา ถ้าส่งสิ่งนี้ไว้มันจะพัฒนาของมัน พอมันพัฒนาของมัน นี่เราทำได้ เวลาเราทำได้ เวลาเราเกิดมาทำสิ่งใดก็มีคนจุนเจือ ก็มีต่างๆ ทำสิ่งใดก็สมบูรณ์ตลอด แต่ถ้ามันขาดแคลนนะ มันขาดแคลนของมันอยู่อย่างนั้นแหละ

ฉะนั้น สิ่งที่เราสร้างมา เราเสียสละขึ้นมาเพื่อฝึกหัดใจของเรา ถ้าใจของเรามันฝึกหัด มันก็พึงธรรมเข้าใจนะ พอพึงธรรมเข้าใจ เห็นใหม่ พอพึงธรรม เวลาพึงธรรมคนที่จิตใจยังอ่อนด้อย พุดอะไรนิพพานๆ ไม่รู้เรื่อง โอ๊ย! น่าเบื่อ เออ! พุดถึงสวรรค์สิมันเป็นที่พัสสมบัติ พุดถึงพรหมสิ โอ๊ย! พุดถึงสวรรค์นะ พุดถึงทรัพย์สมบัติ เออ! มันเป็นความสุข จิตใจคนที่ยังอ่อนด้อย มันก็คิดอย่างนั้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนผู้ใหม่ อนุบุพพิทถา ให้เสียสละทาน เสียสละทานแล้วมันก็จะได้สวรรค์ ได้สวรรค์แล้วมันก็คือเนกขัมมะ ถ้าถือเนกขัมมะคือถือพรหมจรรย์ ถือพรหมจรรย์จิตใจเขาควรแก่การงาน พอจิตใจเขาควรแก่การงาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเทศน์อริยสัจ ทุกข์! ตั้งแต่พรหมลงมาทุกข์ทั้งนั้น ทุกข์ สมุทัยความไม่รู้ สมุทัยตัว ตัณหาความทะยานอยากมันขับไสให้จิตมาเกิดในสถานะแบบนั้น

นี่ทุกข์ สมุทัย นิโรธ นิโรธคือการดับทุกข์ ดับทุกข์ด้วยอะไร? ด้วยมรรคญาณ มรรคญาณมันคืออะไร? มรรค ๘ มันคืออะไร? เห็นไหม เราเสียสละของเราอย่างนี้ เราศึกษา พอศึกษา พอใจมันเปิดกว้าง เหมือนภาชนะที่คิดว่าอยู่มันหงายขึ้นมา พอหงายขึ้นมาเราจะเห็นทรัพย์ที่เป็นสิ่งที่ละเอียด เห็นไหม ทรัพย์สมบัติที่เราเห็นเป็นวัตถุว่าสิ่งนี้เป็นทรัพย์สมบัติ แล้วคุณงามความดีเป็นทรัพย์สมบัติไหม?

หลวงตาท่านพูดบ่อยนะ “พระนี่มีศีลมีธรรมเป็นสมบัติ”

มีศีลมีธรรม ศีลนี่ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ นี่สมบัติของเรา สมบัติของมนุษย์ มนุษย์มีศีลเป็นสมบัติ มนุษย์มีศีลธรรมเป็นสมบัติ แล้วเป็นสมบัติ แต่เราไม่เห็นศีลธรรมนี้เป็นสมบัติ ใจ เราไปเห็นแก้วแหวนเงินทองข้างนอกเป็นสมบัติ ใจ ถ้าสิ่งนั้นเป็นสมบัติเราก็กว้างหามาใช้ไหม? พอแสวงหามาด้วยความถูกและความไม่ถูก ความถูกต้องและความเบียดเบียนมา สิ่งนั้นเราหาเราหาด้วยสิ่งใด? แต่ถ้าเรามีศีลธรรมขึ้นมา เราหาแผ่นดินธรรม พอเป็นธรรม เป็นธรรมมันเสียสละ มันเจือจางกันเกิดแผ่นดินทอง

แผ่นดินทองเพราะอะไร? เพราะมันสุข มันมีความสุข มันมีการเจือจางต่อกัน มันได้สิ่งใดมาสิ่งนั้นก็เจริญอกงาม ถ้ามันเป็นแผ่นดินทองแต่มันแย่งชิงกัน ทองคำก็ฆ่ากัน ทองคำก็ทำลายกัน ทำลายเพื่อจะเอาทรัพย์สมบัติอันนั้น ใจ แต่ถ้าเป็นสมบัติแผ่นดินธรรม แผ่นดินทองเห็นไหม เพราะมันเป็นธรรมใช่ไหม? ได้มาเราก็กว้างสละกัน เราก็กว้างเจือจางต่อกัน เราก็กว้างปันกัน เราก็กว้างแลร์รักษากัน มันก็เป็นสมบัติ

ถ้ามันเป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์ที่มันเป็นปัญญา ทรัพย์ที่เป็นนามธรรม มันมีอยู่ในสมองเรา เห็นไหม คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยปัญญา ปัญญาที่มันทำให้ชีวิตของเราไม่ตกต่ำ ไม่ทำชีวิตเราให้ไปตามอำนาจของสมุทัย อำนาจของกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ถ้าเรามีปัญญาอย่างนี้เราจะดึงหัวใจของเราขึ้นมา เวลาถือพรหมจรรย์นะ ถือพรหมจรรย์เขาบอกว่าแห้งแล้ง นี่เวลาอยู่ทางโลกเขากินเหล้าเมายา เขาเสเพล เขามีแต่ความอยู่ทางโลก เขาบอกเขามีความสุข เออ! เราเห็นเขาก็มีความสุขนะ กินเหล้าเมายาแล้วเขามีความสุขนะ พอเราถือศีลขึ้นมาเขาบอกว่าแห้งแล้งชีวิตจืดชืด เข่าวนะ

นี่พอพูดอย่างนั้นปั๊บ เออ! เดียวเราจะไปกินเหล้าเมายากับเขา เพราะเราไม่อยากจะจืดชืด ใจ นี่เราไปฟังลมปากเขา ธรรมะเก่าแก่ โลกธรรม ๘ นิทานสารเสริญ มันมีมาแต่ไหนแต่ไรอยู่แล้ว

คนเราเกิดมาก็ถือขวานมาคนละเล่ม มีปากมาคนละปาก แล้วก็ถากกันไป ถากกันมา ไอ้เราก็ถากกันหน่อยก็เลือดซิบๆ เออ! เดียวจะไปคลุกคลีกับเขา จะไม่แห้งแล้งไง มันจะแห้งแล้งไปไหนล่ะ? มันแห้งแล้งที่ไหนล่ะในเมื่อเรามีหลักของเรา นี่ชีวิตที่มันเป็นเอกัคคตารมณัจจิตตั้งมั่น

ถ้าจิตตั้งมั่น คุณต้นไม้ เห็นไหม เขาบอกเวลาเปรียบต้นไม้ให้เหมือนหญ้า เวลาหญ้ามันพัดมา ลมพัดมามันก็อ่อนไป มันไม่หัก ไม่โค่น ไม่ล้ม ถ้าต้นไม้ใหญ่ลมพัดมา มันจะล้ม แต่จิตใจมันตั้งมั่นของมัน นี่มันไม่เป็นเหยื่อของใครไง มันไม่เป็นเหยื่อของสังคม มนุษย์โง่กว่าสัตว์ สัตว์มันยังมีอิสรภาพเสรีของมัน อยู่ในป่าในเขาของมัน มันใช้ชีวิตของมันตามประสาสัตว์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เกิดมาต้องสร้างกฎหมาย ต้องสร้างกติกาศึกษาขึ้นมาเหมือนกรงขัง มนุษย์สร้างกรงขังขึ้นมา แล้วก็อยู่ในกรงขังของตัวเอง แล้วก็บอกว่า “ร้อน ร้อน ร้อน” มนุษย์โง่กว่าสัตว์ สัตว์มันไปตามธรรมชาติของมัน เห็นไหม ถ้าธรรมชาติของมัน มันอยู่ประสาของมัน

ฉะนั้น ถ้าเราโง่กว่าสัตว์ เราจะทำอย่างไรให้เราเป็นอิสรภาพล่ะ? ความเป็นอิสรภาพนะ อิสรภาพในใจของเรา นี่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เมื่ออยู่ด้วยกันต้องมีกติกา กติกาคือการรอนสิทธิของเรา เราจะทำสิทธิเสรีภาพตามความพอใจของเราไม่ได้ มันไปกระทบกระเทือนคนอื่น มันถึงต้องรอนสิทธิของเรา การรอนสิทธินี้เพื่อสังคม เพื่อสภาวะความร่มเย็นเป็นสุขของสังคม ถ้าสังคมร่มเย็นเป็นสุข สมณะชีพราหมณ์จะมีโอกาสประพฤติปฏิบัติใช้ไหม? แต่เวลาเป็นอิสรภาพมันเป็นอิสรภาพที่ใจของเราไง ถ้าใจของเรามันปลดปล่อยกิเลสตัดทอนความทะยานอยากในใจของเราละ สิ่งที่มีมันเศร้าหมอง สิ่งที่มีมันกดคั้นอยู่ในใจถ้าเราเพิกออก เราถอนออก

เวลาหลวงตาท่านพูดนะ เวลาสิ้นกิเลสไปแล้ว ธรรมชาติอันนี้มันแว้งว้าง มันเหมือนพญามังกรไปในสามโลกธาตุ กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันกว้างขวางนะ จิตใจที่มันพ้นออกไปจากกิเลสตัดทอนความทะยานอยากมันบรรจุกามภพ รูปภพ อรูปภพ อยู่ในใจดวงนั้น ใจดวงนั้นครอบงำหมดเลย มันเป็นอิสรภาพไหม? มันเป็นเสรีภาพไหม?

แต่เวลาบอกว่าอิสรภาพๆ อิสรภาพทางโลกนี้เราจะเบียดเบียนกัน เราจะคะคานกัน เราจะมีอำนาจาสนาเหยียบหัวคนอื่น มันบอกว่าเป็นอิสรภาพนะ แต่เวลาจิตใจของมันมันไม่ดูแลใจ ถ้าเราดูแลหัวใจของเรา เห็นไหม เรายรักษาหัวใจของเรา เราพิจารณาหัวใจของเรา นี่สิ่งที่มันเจ็บช้ำน้ำใจ สิ่งที่มีมันเห่อเหิมทะเยอทะยานมันมาจากไหน?

นี่เราพิจารณาของมัน เราแยกแยะมัน เรามีเหตุมีผลในหัวใจของเรา เวลามันปล่อยหมดๆ ปล่อยภวาสวะ ปล่อยภพ ปล่อยที่ว่า ๑ สติถึงฝั่งดินไว้ ๑ สติถึงฝั่งดินไว้ ฝั่งดินไว้เพื่อให้มันเจริญ งอกงาม ฝั่งดินไว้เพื่อให้มันเกิดหน่อพุทธรู ถ้าพุทธรู ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เขามีขึ้นมา มันจะกลับ เข้าไปทำลายภวาสวะ ทำลายภพ มันก็เป็นธรรมชาติ ชาติที่เป็นธรรม สิ่งที่เป็นธรรมไม่มีสิ่งใดจะ ครอบงำมันได้ นี่ใจอิสรภาพมันเกิดที่นี่

ไม่ใช่อิสรภาพ เราคิดสิ่งใดเราก็จะทำตามพอใจเรา เราจะเบียดเบียนใคร ใครจะ เดือดร้อนกว่าเราอันนี้เป็นเสรีภาพนะ แต่หัวใจมันไม่มองว่าเป็นเสรีภาพ ไม่เป็นเสรีภาพ ถ้าเป็น เสรีภาพ เป็นภราดรภาพ ความเสมอภาค องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าพระอรหันต์ใน สมัยพุทธกาลกับอนาคต เวลาพระศรีอริยเมตไตรยนี้เสรีภาพ ภราดรภาพ เหมือนกันหมด เหมือนกันด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ใจ แตกต่างกันด้วยอำนาจวาสนาบารมี

๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การสร้างสมมาแตกต่างกัน ๔ อสงไขยกับ ๑๖ อสงไขย จะให้เท่าเทียมกันเป็นไปได้ ๔ อสงไขยก็มีอำนาจวาสนาในอำนาจของ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขยก็มีอำนาจวาสนาใน ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยนี้มหาศาล ๘๐,๐๐๐ ปี อายุ ๘๐,๐๐๐ ปี ภาวนาใช้ได้ ภาวนาจะสำเร็จด้วยความง่ายดาย นั่นเพราะการสร้างสมมา เห็นไหม สิ่งที่จะเกิด ขึ้นมาอยู่ที่การสร้างสมมา

ฉะนั้น จะว่าถ้าเราเป็นเสรีภาพของเรา เราจะเป็นบุคคลที่ดั่งามของเรา มันต้องดีในหัวใจ ของเรา เราจะรู้เราจะเห็นเอง มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันตภิภูจิกโก ความดีและความชั่ว ไม่มีความลับ ในหัวใจของเรา เราทำเอง เรารู้เอง ทางโลกเขายังรู้ไม่ได้กับเรา แต่เรารู้ของเราได้ ในหัวใจของ เรามันจะดีมันจะชั่วมันอยู่ที่หัวใจของเรา นี่คือการฟังเทศน์นะ

เวลาฟังเทศน์ เขาก็อยากฟังว่ารำว่ารวย แต่ฟังแบบว่าให้สิ้นสุดแห่งทุกข์นะ งง แล้วก็เบื่อ มาก หลวงพ่อพูดแล้วพูดเล่า

เวลาแสดงธรรมมันต้องแสดงถึงที่สุด ในการแสดงธรรมเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด ถ้า แสดงธรรมที่เบื้องต้นและท่ามกลางเท่านั้น ที่สุดหาไม่เจอ ธรรมะมันด้อยค่าลง เวลาองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหามาเป็นพระโพธิสัตว์ กว่าจะตรัสรู้มาแต่ละองค์แสนทุกข์แสนยาก แล้วเวลาเอามาใช้ก็ใช้แค่ ๑ ใน ๔ ใช้แค่ครึ่งเดียว ใช้อะไร? ใช้แค่ระดับทาน ระดับเพื่อสังคม แต่ ไม่ได้ดับเพื่อหัวใจใจ ไม่ได้ดับเพื่อใจของเรา ถ้าดับใจของเรามันสิ้นสุดแห่งทุกข์ได้ เอวัง